

Silta 15A

Ikkoreġi din is-silta **bl-aħmar** billi thożż sing taħt kull żball u fuqu tikteb il-kelma t-tajba.

Dak il-ħin Għar id-Dud kien miżgħud bin-nies. Ma kienx hemm bank wieħed battal għax min għall-ħaġa u min għal oħra, kulhadd kien imur jinxtehet fuqhom; kull fejn thares, żgħażaġh u tfal; kull fejn tara, lwien ta' lbiesi u ta' ucuħ. Fuq il-bankijiet kien hemm żgħażaġh mistħija li jharsu lejn xulxin b'is-serqa minn fuq xi ktieb jew minn fuq xi biċċa ħwejjeg li taparsi kienu jkunu qiegħdin iħitu, imbagħad jerggħu jniżlu għajnejhom u b'wiċċhom aħmar nar jaħsbu li n-nies kollha ta' madwarhom kienu ntebh u b'dik il-ħarsa; kien hemm żgħażaġh bla mistħija li kienu jitkellmu u jiddieħku, jegħmzu l-xulxin u x'uħud jilagħbu bl-idejn ukoll, bħallikieku ma kien qed jarhom hadd; kien hemm xi qatgħa rġiel imdaħlin fi ż-żmien li kienu jmorru hemm kuljum bil-ħsieb li jigdbu kemm jifilħu, jitkażaw bl-għamil taż-żgħażaġh filwaqt li jbellgħuwa lil xulxin li fiż-żmienhom qatt ma waslu biex jagħmlu dawk l-għarukażijiet; kont tara xi qassis imdawwar b'xi erba t'irġiel jismaħhom jitkellmu, jew maqtuġh għalih jitgħaxxaq b'dik iż-żiffa li kienet tinħass tiela' mill-baħar. Xi qaddejja kienet tmur tiddeffes bejn xi erba' nisa Ingliżi, u meta tara lit-tfal li kienet qiegħda tieħu ħsiebhom ikunu tbiegħdu xi daqsxejn, kienet issejħilhom u tibda titkellem magħhom bl-Ingliż biex jaħzbuha Ingliża.

In-nies li kienu mexjin kienu jaħptu ma' xulxin, jinbuttaw u jirfsu wieħed lil ieħor. Xebbiet miexja flimkien, jitkellmu lkoll f'daqqa b'lehen għoli biex jigu mismuġhin mis-subien li kienu jimxu warajhom, kienu jiltaqgħu ma' xebbiet oħra, jieqfu jgħidu xi ċajt, u jibqgħu miexja l-quddiem; xi żaġħzuġh, li kien ikun ilu

l-gimghat shaħ jilbes l-aħjar libsa u jigi minn jaf min fejn biex jaqbad ma' xi tfajla li ma tkunx tridu, kien jibqa' miexi warajha, filwaqt li hi, għalkemm ma kienx jogħgobha, kienet thallieh iżomm xi ħarira tama li xi darba għad iddur, għax kien jaqbel lil-frugħa tagħha li tarah imġennen warajha.

Qalb dawk in-nies kollha kienu jidhru xi żewġ miżżewwġin għadhom ferħanin b'xulxin, li kienu jiġu Għar id-Dud biex juru ftit rwieħhom, u l-ħin kollhu kienu jkun b'sebgħa għajnejn fuq xulxin li ma jkunx hemm xi sabi li jfettillu jħares lejn l-għarusa, jew xi xebba li tħares lejn l-għarus; it-tfal kienu jiġġerrew wara xulxin, jilagħbu, jduru mal-bankijiet, jgħaddu minn bejn in-nies bħallikieku xejn, u jirfsu lill-xi ħadd li qabel ma jkun intebaħ bihom ma jilmaħomx aktar; oħrajn kienu jiġġerrew fuq xi rota jew ikaxkru warajhom xi kelb jew żiemel ta' l-injam; tal-pastizzi u tal-lews u l-karawett kienu jduru man-nies u jgħajtu b'lehen li kien jinstama' minn sebgħa kantunieri bogħod.

Bertu u sieħbu għaddew minn qalb dik il-geġwigija kollha, bħallikieku ma kien hemm ħadd; bosta minn dawk l-uċuħ li bdew jaħbtu magħhom ma kienux godda għalihom; bosta minn dawk it-tfajliet li kienu għaddew minn ma' ġembhom kienu semgħuhom iwiegħduhom li kellhom jibqgħu jħobbuhom sal-mewt u wara ftit xhur qabduhom jitkellmu ma' oħrajn u fettluha magħhom. Baqgħu mexjin mingħajr ma jitkellmu, daqqa jaħbtu ma' n-nies u oħra jinfirdu x'ħin xi ħadd jgħaddi minn bejniethom. Għaddew minn mall-ħadid u meta qabżu t-torri waqfu, waħlu dahrhom mal-ħadid li jagħti għal fuq il-blat u qagħdu hemm.

(Meħuda u adattata minn *Is-Salib tal-Fidda* ta' Wistin Born)